

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 9. juuni 2016
(OR. en)

10005/16

FREMP 108
JAI 551
COHOM 67
DROIPEN 108

MENETLUSTE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 9. juuni 2016

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 8946/16, 9455/16

Teema: Euroopa Liidu põhiõiguste harta kohaldamine aastal 2015
= Nõukogu järeldused (9. juuni 2016)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused Euroopa Liidu põhiõiguste harta kohaldamise kohta aastal 2015, mille nõukogu võttis vastu 9. juunil 2016 toimunud 3473. istungil.

NÕUKOGU JÄRELDUSED
EUROOPA LIIDU PÕHIÕIGUSTE HARTA
KOHALDAMISE KOHTA AASTAL 2015

I. SISSEJUHATUS

1. Nõukogu võtab teadmiseks komisjoni 2015. aasta aruande Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) kohaldamise kohta ja ELi Põhiõiguste Ameti (edaspidi „amet“) põhiõiguste aruande 2016.

II. HARTA JÄRGIMISE TAGAMINE KÕIKIDEL TASANDITEL

Harta järgimine ja teadlikkus hartast nii ELi kui ka riiklikel tasandil

2. Nõukogu tuletab meelde teadlikkuse suurendamise, koolituse ja parimate tavade jagamise tähtsust seoses harta kohaldamisega riiklikul ja ELi tasandil, tunnistades, et see täiendab riiklike põhiõiguste kaitse süsteeme, kuid ei asenda neid. Nõukogu rõhutab selles kontekstis tulemust, milleni jõuti eesistujariik Madalmaade 19. veebruaril 2016. aastal Amsterdamis korraldatud harta riiklikul tasandil poliitilise kohaldamise teemalisel eksperdiseminaril, mis võimaldas osalejatel vahetada mõtteid harta kohaldamisega seotud väljakutsete üle ja vahetada sellega seonduvaid tulemusi lubavaid tavasid.
3. Järelmeetmete tagamiseks kutsub nõukogu põhiõiguste, kodanikuõiguste ja isikute vaba liikumise töörühma üles jätkama kord aastas teabevahetust töövahendite, parimate tavade ja teadlikkuse suurendamise meetodite kohta harta kohaldamisel nii ELi kui ka riiklikul tasandil.

Harta kohaldamine ja teadlikkus hartast ELi tasandil

4. Nõukogu tervitab paremat õigusloomet käsitlevat institutsioonidevahelist kokkulepet,¹ milles rõhutatakse põhiõiguste täieliku austamise tähtsust seoses mõjuhinnangutega ja nõutakse komisjonilt, et ta selgitaks oma ettepanekutele lisatavas seletuskirjas, kuidas pakutud meetmed on kooskõlas põhiõigustega.
5. Nõukogu kinnitab veel kord oma pühendumust kaaluda hoolikalt iga võimalikku õiguslike vahenditega sekkumist põhiõigustesse ja -vabadustesse ning julgustada harta järjepidevat kohaldamist kogu seadusandlikus tegevuses ning tuletab meelde oma suuniseid nõukogu ettevalmistavates organites põhiõiguste austamise kontrollimisel võetavate metodoloogiliste sammude kohta².

Harta kohaldamine ning selle mõistmine ja teadlikkus hartast riiklikul tasandil

6. Nõukogu rõhutab harta kohaldamise tähtsust riiklikus kontekstis osana suuremast hulgast asjakohastest põhiõiguste allikatest. Tunnistades, et harta kehtib liikmesriikidele ainult siis, kui nad tegutsevad liidu õiguse kohaldamisalas,³ toonitab nõukogu vajadust näha ette harta kohaldamine konkreetsetel juhtudel ja rõhutab, et riigi ametiasutustel tuleb pöörata erilist tähelepanu harta nendele sätetele, mille tähendust ja kohaldamisala pole määratud kindlaks Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni vastavate sätetega, pidades silmas harta tõhusat kohaldamist⁴.

¹ Dok 15506/15, vt punkte 12 ja 25.

² 5377/15.

³ Harta artikli 51 lõige 1.

Vt ka protokolli 30 Euroopa Liidu põhiõiguste harta kohaldamise kohta Poola ja Ühendkuningriigi suhtes.

Vt samuti protokolli 21 Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes.

⁴ Kooskõlas selgitustega põhiõiguste harta kohta, 2007/C 303/02.

7. Nõukogu, pidades silmas ELi institutsioonide ja liikmesriikide vastavat vastutust harta kohaldamisel, tervitab liikmesriikide ja ELi institutsioonide vahelist parimate tavade vahetamist, eesmärgiga tugevdada selles osas vastastikku õppimist ja ühist arusaama liikmesriikide kohustuste ulatusest. Nõukogu tunnistab ka koolituste ja vahendite arendamise asjakohasust, nagu riiklike suuniste kontrollnimekiri harta kohaldamise kohta või sihipärane koolitus harta kohaldatavuse kindlaksmääramiseks riiklikes õiguslikes ja poliitilistes menetlustes inimõiguste kaitse laiemas raamistikus.
8. Nõukogu julgustab liikmesriike jätkuvalt vahetama ja tegema kindlaks parimaid tavasid ja ühiseid töövahendeid hartast teadlikkuse suurendamiseks ja selle järgimise tagamiseks, näiteks korraldades koolitusi ametnike teadmiste suurendamiseks riiklikul tasandil, sealhulgas komisjoni ja ameti pakutava abi kaudu. Selles suhtes peab nõukogu oluliseks komisjoni hallatavaid rahastamiskavasid hartaga seotud küsimustes koolituste korraldamiseks ja komisjoni tööd selle nimel, et muuta olemasolevad töövahendid ja muud tavad keskse veebipõhise juurdepääsupunkti kaudu nähtavamaks ja kättesaadavamaks. Samuti julgustab nõukogu ametit säilitama sellised praktilised vahendid nagu Charterpedia ja neid edasi arendama, töötama välja asjakohaseid koolitusi õigusala töötajatele ning mooduleid ja õpikodasid koolitajatele ning jätkama oma tava lisada põhiõiguste aruandesse 2016 eraldi peatükk harta kohaldamise kohta.
9. Nõukogu palub ametil koostada valdkonna töötajate ja mittespetsialistide jaoks käsiraamatu harta siseriiklikul kohaldamisel tulemusi lubavate tavade kohta kooskõlas määruse 168/2007 artikli 4 lõike 1 punktiga c, milles võetakse arvesse muid asjakohaseid põhiõiguste allikaid.

III. MUUD KÜSIMUSED

Mittediskrimineerimine, rassism ja ksenofoobia

10. Nõukogu on sügavalt mures rassistliku ja ksenofoobse kõne ja selliste juhtumite suurenemise pärast kogu Euroopa Liidus.
11. Nõukogu tuletab meelde, et kaasava sallivuse, integratsiooni ja ühiste väärtuste edendamine koos suureneva teadlikkusega kõigi põhiõigustest on oluline tagatis rassismi, ksenofoobia ja igasuguse sallimatuse laienemise vastu meie mitmekesistes ühiskondades.
12. Nõukogu tuletab meelde oma järeldusi vihakuritegude vastase võitluse kohta Euroopa Liidus, milles kutsuti ELi ameteid, eelkõige ELi Põhiõiguste Ametit üles hõlbustama parimate tavade vahetamist ja abistama liikmesriike nende jõupingutustes, et töötada välja tõhusad meetodid vihakuritegudest teatamise julgustamiseks ja vihakuritegude nõuetekohase registreerimise tagamiseks⁵.
13. Nõukogu tuletab meelde 2015. aasta oktoobri ja detsembri, aga ka 2016. aasta mai arutelusid,⁶ milles visandati meetmed, ja teeb kokkuvõtte edasisest tegevusest vihakõne, vihakuritegude ja ksenofoobia vastu võitlemiseks.
14. Nõukogu tervitab komisjoni esimest põhiõigustealast kollokviumi, milles keskenduti juudi- ja moslemivastase vaenu vastu võitlemisele ning milles rõhutati kollokviumi järelduste ühtse rakendamise tähtsust.
15. Nõukogu tervitab vihakuritegudest teatamise ja nende registreerimise parandamise ELi töörühma tehtud tööd, eelkõige liikmesriikide parimate tavade kogumisel seoses teavitamise ja vihakuritegude registreerimise parandamisega, ning ameti uurimustööd, nagu viimane väljaanne „Õigluse tagamine vihakuritegude ohvritele: kutsealased väljavaated.“

⁵ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/139949.pdf

⁶ Dokumendid 14937/15 ja 8839/16.

16. Nõukogu tervitab vihakuritegudest teatamise ja nende registreerimise parimate tavade ülevaadet, mis tehti kättesaadavaks eesistujariik Madalmaade korraldatud vihakuritegudest teatamise ja nende registreerimise parandamise ELi tööühma neljandal kohtumisel 28.–29. aprillil 2016, ning kutsub liikmesriike üles kasutama parimate tavade alaseid teadmisi ja kogemusi oma jõupingutuste täiustamisel seoses teavitamise probleemiga tegelemise ja vihakuritegude registreerimise parandamisega.
17. Nõukogu kutsub liikmesriike üles jätkama jõupingutusi vihakuritegudega võitlemiseks, sealhulgas tagades raamotsuse 2008/913/JSK ja muude asjakohaste vihakuritegusid käsitlevate õigusaktide tõhusa ülevõtmise ja rakendamise riiklikul tasandil, ning töötama välja tõhusad meetodid, et julgustada vihakuritegudest teatamist ja tagada nende nõuetekohane registreerimine.
18. Nõukogu tervitab komisjoni algatust luua uus kõrgetasemeline tööühm rassismi, ksenofoobia ja muude sallimatuse vormide vastu võitlemiseks, et anda liidule ja liikmesriikidele täiendav poliitiline impulss viha ja sallimatuse vastu seismiseks ning ühendada komisjoni eksperditeadmised ameti ning asjakohaste rahvusvaheliste organisatsioonide ja asutuste teadmistega.
19. Nõukogu tervitab eriti seda, et uus kõrgetasemeline tööühm hakkab käsitlema horisontaalseid ühiseid küsimusi vihakõne ja vihakuritegude vastu võitlemisel; püüab töötada välja konkreetseid tavasid ja vahendeid suutlikkuse tõstmiseks, et parandada liikmesriikides rassismile, ksenofoobiale ja muudele sallimatuse vormidele reageerimise suutlikkust. See aitab toime tulla väljakutsetega, mis on seotud eelarvamustel põhinevate motiivide parema paljastamisega; tagades tulemusliku uurimise ja süüdistuse esitamise, asjakohase kohtuotsuse, kaitstes ohvraid ja tugevdades nende usaldust ametivõimude vastu, hoidudes rassilisest, etnilisest ja muudel eelarvamustel põhinevast profileerimisest liikmesriikide politsei poolt.

20. Nõukogu tervitab ameti pühendumust tugineda vihakuritegudest teatamise ja nende registreerimise parandamise töörühma tööle ELis, nagu on esitatud vihakuritegude vastast võitlust Euroopa Liidus käsitlevates nõukogu järeldustes, koordineerides uue kõrgetasemelise töörühma kontekstis tegevust tulemuste saavutamisele suunatud allrühmaga, mis töötab andmekogumis- ja vihakuritegude registreerimise ühise metoodika väljatöötamise suunas, kuna edusammud selles valdkonnas annavad olulise panuse liikmesriikide ja liidu poliitikameetmete võitlusse vihakuritegudega.
21. Nõukogu tervitab komisjoni jõupingutusi vihakõne ärahoidmiseks ja selle vastu võitlemiseks. Sellega seoses tervitab ta dialoogi IT-ettevõtjatega, eelkõige IT-ettevõtjatega ühist tegevusjuhendit internetis leviva vihakõnega tegelemiseks.

Sidusus sise- ja välispoliitika kujundamisel

22. Nõukogu toonitab, kui oluline on inimõiguste kaitse ja edendamise sise- ja välisaspektide sidusus.
23. Nõukogu rõhutab vajadust selguse järele ja vajadust saada ühiselt aru sellest, mida sidususe puudumine ELi sise- ja välistegevuse kontekstis tähendab ning mil määral see mõjutab ELi põhiõigusi käsitlevat sise- ja välispoliitikat.
24. Nõukogu toetab harta rakendamist käsitlevasse komisjoni iga-aastasessse aruandesse ning ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava (2015–2019) käsitlevasse eduaruandesse viite lisamist sidususe sise- ja välisaspektide kohta ning kutsub põhiõiguste, kodanikuõiguste ja isikute vaba liikumise küsimuste töörühma ning inimõiguste töörühma üles jätkama arutelusid vastavate poliitikatsüklite vaheliste seoste üle. Nõukogu tervitab jõupingutusi, mida tehakse selleks, et suurendada põhiõiguste, kodanikuõiguste ja isikute vaba liikumise küsimuste töörühma osalemist ELi inimõiguste olukorda kirjeldavate tegevusjuhiseid käsitlevate dokumentide koostamisel, et tagada nende kasutatavus praktilise töövahendina poliitilistes ja inimõigustealases dialoogides ja muudel foorumitel.

25. Nõukogu on pühendunud põhiõiguste, kodanikuõiguste ja isikute vaba liikumise küsimuste töörühma ning inimõiguste töörühma vahelise korrapärase arvamuste vahetuse jätkamisele (nagu see toimus viimati 8. märtsil 2016) ELi inimõigustealase sise- ja välispoliitika sidususe ja järjepidevuse teemal nende asjaomase pädevuse piires ja konkreetsete temaatiliste küsimuste osas, näiteks seoses ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni rakendamisega.

Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet

26. Nõukogu tuletab meelde ameti rolli ELi tasandi uurimistöös ja andmete kogumisel ning ameti panust tõenditel põhinevasse ELi institutsioonide ja liikmesriikide seadusandlikku ja poliitilisse tegevusse. Nõukogu tuletab meelde, et tal on võimalus küsida ametilt konkreetseid teemasid käsitlevaid arvamusi ameti pädevusse kuuluvates valdkondades või arvamusi nõukogu poolt seadusandliku menetluse käigus võetavate seisukohtade kohta.
